

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: OHelsea 3-3878

NO. 230. — ŠTEV. 230.

NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 2, 1934. — TOREK, 2. OKTOBRA 1934

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

“PREDSIEDNIK JE NA STRANI DELAVCEV!” — GREEN

AMERIŠKA DELAVSKA FEDERACIJA SE BO Z VSEMI SILAMI BORILA ZA ODPRAVO NEZAPOSLENOSTI

V San Francisco se je pričela konvencija Ameriške Delavske Federacije. — Green je v svojem uvodnem govoru priporočal uvedbo 30-urnega delovnega tedna kot edino sredstvo za odpravo nezaposlenosti. — Proti fašizmu in komunizmu.

SAN FRANCISCO, Cal., 1. oktobra. — Danes se je pričela tukaj konvencija Ameriške Delavske Federacije, in delegat je so z burnim ploskanjem pozdravili izjavo, da se bo Federacija poslužila vseh sredstev in bo napela vse sile, da izvojuje ameriškega delavstva trideseturni delovni teden.

Tozadevno izjavo je podal predsednik Green. — Zaenkrat sicer še ni stavil konkretnih predlogov, da ima pa dosti upanja za uspeh, mu je najboljši porok zadnji govor predsednika Roosevelta.

— Predsednik je istega mnenja kakor delavstvo, — je izjavil Green.

Drugi delavski voditelji so se izrazili v sličnem smislu o predsednikovi napovedi, da mora biti v bližnji bodočnosti sklenjen mir med delom in kapitalom.

Navzlic zaupnici, ki so jo izrekli delavci predsedniku in njegovi politiki, pa zaenkrat še ni jasno, v koliki meri in v kakšnem smislu bodo podpirali predsednikova prizadevanja za obnovo ameriškega gospodarstva.

Predsednik je v svojem govoru precej jasno namignil, da ne namerava s kakšnim diktatorskim ukazom prepovedati razrednega boja ter ne namerava odvzeti delavstvu pravice do štrajka.

Zveza tvorničarjev je naslovila na Ameriško Delavsko Federacijo poziv za sklenitev socialnega premirja. Green je rekel, da to ne bo šlo tako naglo in gladko, kajti delodajalci moraj predložiti sporne zadeve oblastim ter se brezpogojno pokoriti odločitvi.

Še bolj jasno se je pa izrazil tajnik Federacije, Frank Morrison: — Kaj razumejo tvorničarji pod besedo “premirje”? Ali mislijo, da bo ostala krivica, ki so jo storili po tekstilnem štrajku tisočim delavcem, nepopravljiva? Na tisoče in tisoče jih niso hoteli sprejeti nazaj na delo, dasi je bilo rečeno v pogojih, da bodo sprejeti.

Green je v svojem govoru obsojal fašizem in komunizem, češ, da je treba ta plevel iztrebiti iz Federacije, dočim je Paul Sharrenberg, tajnik zveze strokovnih organizacij za Californijo, govoril proti kompanijskim unijam in komunističnim konkurenčnim organizacijam.

Precej plitev govor je imel župan Rossi, ki je priporočal soglasje med delavci in delodajalci ter ohranitev ameriškega standarda.

Poleg trideset ur trajajočega delovnega tedna bo treba na konvenciji rešiti še več drugih važnih problemov, med katerimi je zavarovanje proti nezaposlenosti najvažnejši.

Green se v splošnem strinja z gospodarsko politiko predsednika Roosevelta, le nekaj mu ni po volji, namreč, da ta politika ni dovolj radikalna. V deželi je namreč še vedno deset milijonov nezaposlenih. V to število sta vključena dva milijona onih, ki imajo le začasno delo. Če tega števila ni mogoče zmanjšati, bi bilo dosti bolje za deželo, če bi odlični znanstveniki in iznajditelji nikdar ne prišli na dan z izboljšanimi stroji in iznajdbami.

Istočasno s konvencijo Federacije se vrši v San Francisco tudi konvencija radikalcev.

Louis Weinstock iz New Yorka je obdolžil danes Greena, da je sabotiral generalni štrajk v Californiji, ker je že takoj ob pričetku tega gigantskega boja izjavil, da Ameriška Delavska Federacija ni odobrila štrajka.

Konferenca kraljev zaključena

PODERŽAJ NE BO IZROČEN

Kriva prisega po avstrijskih postavah ni zločin. Bigamija mu ni bila dokazana.

Dunaj, Avstrija, 1. oktobra. Stotnik Ivan Poderžaj, mož pogrešane newyorške odvetnice Agnese Tufversonove, ki je kmalu po poroki skrivnostno izginila, najbrže ne bo izročen ameriškim oblastim.

Avstrijske oblasti se ne upirajo izročitvi, toda kriva prisega, na čije podlagi newyorški državni pravdnik zahteva Poderžajevo izročitev, po avstrijskih zakonih ni zločin, zaradi katerega bi imel biti izročen neki drugi državi, v kateri je izvršil zločin. Po avstrijskih postavah je kriva prisega zločin, ako je bila ta prisega dana pred sodnikom.

Ako newyorške oblasti dvignejo proti Poderžaju obdolžbo dvoženstva, potem bi bila dunajska kriminalna policija takoj pripravljena Poderžaja izročiti Združenim državam, kajti bigamija je v Avstriji kot v Združenih državah zločin. Toda ameriške oblasti imajo premalo dokazov za Poderžajev slučaj bigamije.

Predlagano je bilo, da Avstrija izroči Poderžaja Jugoslaviji, kjer je kriva prisega ravno tako kazniva kot v Z. R. državah. V Jugoslaviji bi bilo mnogo lažje mogoče doseči njegovo izročitev. Do sedaj dunajska policija v tem oziru ni še izrazila svojega mnenja. Namestnik newyorškega državnega pravdnika Vincent Impelitteri, ki je bil poslan na Dunaj, da izposljuje Poderžajevo izročitev, ne more iti dalje, dokler ne prejme od oblasti v New Yorku novih navodil.

Kot znano, se je Poderžaj v decembru lanskega leta v New Yorku poročil z Agneso Tufversonovo, ki je tri tedne zatem izginila. Temni sum, ki je obrnjen na Poderžaja, nima do sedaj še nikake podlage. Newyorška velika porota ga je samo 2. avgusta obdolžila krive prisige, ker je prisegel, da je še samec, ko se je poročil s Tufversonovo, četudi se je 22. marca 1933 v Londonu poročil z Margueritte Ferrand, ki je tedaj študirala medicino. Poderžaj se nahaja v ječi na Dunaju že od 16. junija.

KEMAL ISČE NEVESTO

Dunaj, Avstrija, 1. oktobra. Turški predsednik Mustafa Kemal paša, ki je star 57 let, si bo najbrže poiskal nevesto med štirimi za možitev zrelimi sestrami albanskega kralja Zogu.

Beograjska poročila na avstrijske liste pravijo, da bo zaroka objavljena ob priliki obiska kralja Zoga v Angari.

Kralj Zog, ki je star 38 let, je nekoč javno naznanil, da mu balkanska tradicija ne dovoljuje, da bi se kot najstarejši sin vladajoče rodovine poročil, predno se niso poročile vse

KULAKI BODO SMELI VOLIT

V Rusiji bo 10,000,000 več volilcev. — Izgnani kulaki morajo dokazati svojo zanesljivost.

Moskva, Rusija, 1. oktobra. V Rusiji bo pri splošnih volitvah za sedmi zvezni kongres sovjetske unije 10. novembra 90,000,000 volilcev, 10,000,000 več kot pred tremi leti.

Večidel teh novih volilcev bo sestojal iz sinov in hčera kulakov, ki izvršujejo kako koristno delo za sovjetsko unijo. Osrednji izvrševalni odbor je izdal določbe, ki jim dajejo volilno pravico.

Novi volilci so že zrastle v komunističnih solah in so rokodelsko organizirani. Pa tudi številni kulaki so s svojimi družinami sprejeti med prave državljane z volilno pravico, ako so trdim delom dokazali svojo zvestobo do sovjetov.

Celo taki kulaki — t. j. premožni kmetje — ki so bili vsled upornosti proti državi poslani v izgnanstvo, bodo po petih letih zopet dobili volilno pravico, ako so v svoji novi domovini pridno in zanesljivo delali; ako pa so delali v rudnikih in kopali zlato ali platino, dobijo volilno pravico že po treh letih.

Maliki kulaki, ki so bili do deljeni “delavskim četam”, bodo dobili takoj volilno pravico, ne glede na to, koliko časa so živeli v izgnanstvu.

Ako je kak kulak izgubil volilno pravico, je to po strogih določbah ruske ustave veljalo tudi za njihove gospodarske odvisne člane družine; po novi odredbi pa velja volilna pravica tudi za vse njihove sorodnike.

Druga posebnost sovjetske volilne pravice pa je, da so volitve neveljavne, ako se volitev ni udeležila polovica volilcev.

Splošne volitve bodo med 10. novembrom in 10. januarjem. Zvezni kongres se sestane 15. januarja. V tem zveznem kongresu, ki je po ruski ustavi najvišja oblast v državi, bo 986 delegatov.

V krajevne sovjetе bodo zastopniki izvoljeni v času od 10. novembra do 28. decembra. Krajevni sovjeti izvolijo svoje delegate v pokrajinske sovjetе, pokrajinski sovjeti pa delegate za zvezni kongres.

NAROD PROTI GANDHIJU

Bombay, Indija, 1. oktobra. Indijski kongres, ki se bo pričel 20. oktobra, bo zahteval, da Mahatma Gandhi odstopi kot voditelj naroda, ker je ljudsko mnenje vedno bolj nje mu nasprotno.

njegove sestre. Dve izmed šestih sester sta poročeni.

Mustafa Kemal, ki je dal turškim ženam svobodo, je izrazil željo po ženitvi. L. 1925 se je s svojim lastnim odlokom ločil od Matife Hanoum, hčere bogatega trgovca iz Smithe.

HITLER IZGUBLJA SVOJ VPLIV

Pozival je kmete, da pomagajo pri državnih finančah. — Obljubljal jim je boljše čase.

Hameln, Nemčija, 1. oktobra. — Na letnem zahvalnem dnevu na Bueckberg griču je predsednik-kanceler Hitler žel le malo oddobravanja od 700 tisoč kmetov, ko jim je zatrjeval, da prihajajo za Nemčijo boljši časi.

Hitler je spodbujal svoje poslušalce, da naj zastavijo vse svoje sile v finančni boj domovine ter je zatrjeval, da so naziji v veliki meri pomagali kmetom.

“Z edino eno voljo in z edino silo smo tukaj zbrani”, je rekel Hitler z vedno bolj hripavim glasom zbranim kmetom, ki so bili ponešani med vojaki in napadalnimi četami na solnčnem Weser griču.

“Pred 30. januarjem lanskega leta”, je rekel, “nismo mogli držati skupaj rok v miru, da bi imeli mirno in uspešno življenje. Šampon en klic obupa je prihajal iz cele domovine.

“Da, prevzeli smo propadlo dedščino, katero so drugi uničili v petnajstih letih. Vprašam vas, ali niste imeli težav v preteklih letih?”

“Toda prišel je pa napredek in ljudstvo ima zopet vero. Preteklo zimo smo nastopili s skrbmi, toda nabrali smo 350 milijonov mark, da smo olajšali lakoto in pomanjkanje.” Četudi Hitler ni žel običajnega navdušenega odobravanja, so kmetje z velikim zadovoljstvom gledali nazijske zastave in vaje ter poslušali godbo.

KAROL SE NE BO SPRAVIL S HELENO

Bukarešta, Rumunska, 1. oktobra. — Zadnje dneve so bile razširjene vesti, da bi kralj Karol izrazil željo, da bi se sprijaznil s svojo ločeno ženo princeso Heleno. Iz zanesljivih virov pa prihaja zanikanje vseh teh govoric. Tudi ni resnično, da bi pretrgal prijateljske vezi z gospo Magdo Lupescu, ki se še vedno nahaja v Bukarešti, navzlic poročilom, da živi v inozemstvu. Zadnje dneve jo je bilo videti v filmskem gledališču.

Resnica je, da je francoski zunanji minister Barthou povabil kralja Karola v Pariz, toda svoj obisk je preložil ob časa, ko bo obenem tudi mogel iti v London k poroki princeza Jurija s princeso Marino.

Nikakor pa ne mara, da bi bil pri tem deležen katerega ponižanja, kajti njegova žena Helena bo navzoča pri poroki.

Karolova mati kraljica Marija se nahaja v Londonu, kjer skuša posredovati med princeso Heleno in svojim sinom.

MED BEOGRADOM IN SOFIJO VLADA POPOLNO SOGLASJE

SOFIJA, Bolgarska, 1. oktobra. — Medtem ko so jugoslovanski in bolgarski zunanji minister in bolgarski ministrski predsednik Georgijev v zgodovinskem samostanu Rilo razpravljali o pristopu Bolgarske k balkanskemu paktu in drugih političnih zadevah, sta oba kralja v lovskega gradu Tschamkorje imela razgovor o notranjem položaju svojih dežel in o vojni nevarnosti v Evropi.

Izid teh konferenc ni bil objavljen, toda javnost je prepričana, da je prišlo med Jugoslavijo in Bolgarsko do tesne medsebojne zveze, da so pozabljeni stari spori med obema državama in da bosta obe državi v sporazumu vodili svojo zunanjo politiko in bo s tem zagotovljen mir na Balkanu, kakor tudi v Evropi.

Kralj Aleksander in kraljica Marija sta v nedeljo med ovacijami brezštevilne množice odpotovala v Beograd. Na postaji je kralj Aleksander sofijskemu županu rekel, da je zelo zadovoljen s sprejemom, katerega je bil deležen na Bolgarskem. Kralj Boris in kraljica Joana sta se prisrčno poslovlili od jugoslovanskega kralja in kraljice.

Kolikor je do sedaj znano, so med Jugoslavijo in Bolgarsko znatno olajšane težkoče obmeji. Ravno tako bodo skozi obmejne utrube odprte tri proge za promet. Zlasti so bile olajšane zadeve potnih listov. Zgrajena bo tudi železnica, ki bo vzela Sofijo skozi Macedonijo v Jugoslavijo.

Beograd, Jugoslavija, 1. okt. Kralj Aleksander in kraljica Marija sta se ponoči vrnila v Beograd z zunanjim ministrom Bogoljubom Jeftićem. Iz vlaka sta stopila v Topčideru ter sta se takoj odpeljala v kraljevo palačo Dedinje, ki se nahaja na griču izven Beograda.

Na železniško postajo je prišlo le nekaj vladnih dostojanstvenikov, ker je vladala največja tajnost glede kraljevega povratka, da sta se kralj in kraljica izognila javnemu sprejemu.

Beograjsko časopisje izjavlja, da se je s kraljevim obiskom pričela “zlata doba” v odnosih med Jugoslavijo in Bolgarsko in da nikdar več ne more priti do nesporazumljenja in preprirov.

SODBA GALOŠ

Moskva, Rusija, 29. septembra. — Sodišče, sestavljeno iz tovarniških ravnateljev, inženirjev in zastopnikov rokodelskih združenj, je pričelo sodniško obravnavo proti paru galoš z obdolžbo, da so slabe kakovosti.

To je prva izmed mnogih sodniških obravnav, ki imajo namen izboljšati kakovost in industrijskih izdelkov v sovjetskih tovarnah. Na isti način bodo “sodnijskim-potom” sodili kakovost raznih izdelkov, med katerimi so najvažnejši: električni likalnik, kuhinjska posoda, gramofoni itd. Pri teh obravnavah sme vsa-

SPORAZUM MED ITALIJO IN ABISINJO

Skupna izjava v Rimu zavrača vse govorce o vojnih namenih. — Prijateljska pogodba obnovljena.

Rim, Italija, 1. oktobra. Italija in Abisinija, sta v skupni izjavi potrdili medsebojno prijateljstvo in se odpovedujeta namenu, da bi ena drugo napadli.

Ta izjava je odgovor na govorce, ki so bile zadnja dva meseca razširjene po Italiji, da namerava Italija poslati v Abisinijo vojaško ekspedicijo in da misli Abisinija pričeti sveto vojno v italijanskih kolonijah Eritreji in Somali deželi.

Govorice so se pričele, ko je Italija pričela ojačati svojo vojaško silo v teh kolonijah, Abisinija pa je pod poveljstvom belgijske vojaške komisije zbirala močno vojsko.

Izjava se glasi: “Etiopjski (abisinski) poslanik, Megodras Afework, je obvestil italijansko vladu, da je prejel od Njegovega Velikanstva abisinskega cesarja Haile Selassie naročilo, da javno izjavi, da etiopjska cesarska vlada ni nikdar in tudi sedaj nima namena nastopiti proti Italiji in da se hoče do erke in v duhu držati italijansko-etipjske prijateljske pogodbe iz leta 1928, ker nima nikakega povoda, da bi kalila dobre in prijateljske odnose, ki vladajo med obema deželama.

“Ko je italijan. vlada sprejela to izjavo, je odgovorila etiopjskemu poslaniku, da Italija nima nikakih neprijateljskih namenov proti Etiopiji, s katero smo vezani s prijateljsko pogodbo iz leta 1928. Italija namerava z Etiopijo gojiti najbolj prijateljske odnose, kar je potrebno sredstvo za povečanje političnih in gospodarskih odnosov.”

kdo nastopiti kot tožitelj in časopisi so pozvali javnost, da pride pred sodišče s svojimi pritožbami.

Ako kak izdelek ni dober, ga tovarna ne bo smela več izdelovati ter bo skušala doseči boljše kakovost svojega izdelka.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Subscription rates for 1934:
For New York and vicinity: \$7.00 per year in advance.
For other parts of the U. S. and Canada: \$8.00 per year in advance.
For foreign countries: \$10.00 per year in advance.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" is a daily newspaper published in English and Slovenian. It is the largest Slovenian daily in the U. S. A. It is published by the Slovenic Publishing Company, 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 2-3575.

JUGOSLAVIJA IN BOLGARSKA

Prejšnji teden sta se sestala v Sofiji jugoslovanski kralj Aleksander in bolgarski kralj Boris.

Časopisje poroča, da je prebivalstvo jugoslovanskega kralja navdušeno pozdravilo ter da sta vladarja razpravljala o važnih diplomatskih zadevah, tikajočih se bližanja med obema sosednjima državama.

To ne bo nikakršna izumetničena zveza, pač pa posledica časa in razmer.

Bolgarski in jugoslovanski narod sta začela uvedivati, da je le v združenju njuna bodočnost.

Kdor misli, da sta začela kralja sklepati prijateljske zveze, se moti. Kralja sta se le v dahi splošni ljudski volji in zahtevi.

Zveza med bolgarskim in jugoslovanskim narodom bo bolj tesna in bolj prirčna kot je zveza med katerokoli skupino evropskih držav, ki so jo ustvarili diplomati.

V tem slučaju gre namreč za krvno in jezikovno vez, ne pa za sebične interese diplomatov in kapitalistov, katerim so življenjski interesi narodov zadnja briga.

HAUPTMANN

V New Yorku so zaprli Nemca Hauptmanna ter ga obtožili, da je on izsilil od Lindbergha odkupnino v vrednosti petdeset tisoč dolarjev. Naprti mu skušajo tudi odvedbo in umor Lindberghovega otroka, toda tozadevne priče mu zaenkrat še ne morejo zadostno dokazati.

Hauptmann je svojevrsten zločinec. Iz njega ni moč nič spraviti besede, ki bi kolikaj potrdila njegovo krivico. Najbolj temeljite policijske odredbe so se proti njemu izjalovile.

Če je kriv ali ne, bo pokazala bodočnost.

V zvezi s tem, je pa značilna gonja, ki se je takoj po aretaciji Hauptmanna začela proti inozemcem.

Vse inozemce hočejo nekateri stoprocentni Amerikanci pobasati s Hauptmannom vred v isti žakelj, češ, vsi taki kot je on. Vse bi bilo treba zapreti oziroma deportirati.

To je krivična sodba.

V vsakem narodu in vsakem sloju prebivalstva so pač dobri in slabi ljudje. Povprečno je več dobrih nego slabih.

Napačno bi bilo domnevati, da so vsi Amerikanci Lincolni, Longfellowi in Edisoni, kakor tudi še zdavnaj niso vsi tujezemci Hauptmanni, Landruji in Čaruge.

Iz Slovenije.

Smrt beguna Anžurja.

Lepa Zadobrova in vsa dobrunjska občina je 17. septembra doživela senzacijo. Bliskovito se je raznesla vest: mrtev je zloglasni vlomilec in tat Tone Anžur. Orožniki so ga zalogli na njegovem domu. Hoteli so ga dobiti živega, ali to se jim ni posrečilo.

Vlomilec Tone Anžur in Jože Centa sta se od 11. septembra dalje po begu iz sodnih zaporov spret veselila zlate svobode. Orožniki v Vevčah, pa so kmalu bili zaupno obveščeni, da se potikata po vzhodni strani ljubljanske okolice in da prenočujeta večinoma po luknjah savskega proda v bližini Sv. Jakoba. Ljudem seveda ni ostalo neopazno, da jima Anžurjevi skrivaj tja nosijo hrano in ju pri tem seveda tudi obveščajo, kako se njuna stvar pleče in kod vse poizvedujejo vevški orožniki.

V nedeljo so Zadobroveci praznovali žegnanje. Prelepa nedelja je potekla mirno, praznovanje po kmečkih domačijah pa je bilo živahno in čisto v skladu s stari tradicijami. Tudi pri Anžurjevih je bilo vse mirno. Domačija je majhna, vendar je gospodar Janez napravil domačo gostijo. Ali neka skrb je ležala nad hišo. Do večera je bilo vse nekam tiho in oprezo. Kajti napovedano je bilo, da pride zvečer tudi begunec Tone nekoliko pogledat v goste. Ta skrivnost pa ni ostala ohranjena samo na Anžurjevi domačiji. Tudi vevški orožniki so bili zanesljivo obveščeni, da bo Tone Anžur s temo gotovo prišel domov. Komandir narednik J. Sušnik se je zatorej odločil, da na vsak način dobi v roke enega ali drugega ubežnika, če že ne obeh. Ker se je zavedal, da ima opravka z dvema zelo nevarnima zločincema, je vzel s seboj vse orožnike, za pomoč pa je naprosil tudi orožniški postaji v Dolu in Stepanji vasi. Pod poveljstvom narednika Sušnika se je oprezo pomikalo 10 orožnikov proti Anžurjevi hiši, ki stoji sredi Zadobrovec blizu Mačkovega žage.

Ko so orožniki obkolili hišo, je bilo že vse tiho in temno. Računali so, da se bo begunec skrival v šupi, in so pogledali najprej tja. Orožnike je slišal pes, ki je začel lajati, žar električne svetilke, s katero so si orožniki svetili, pa je opazil begunec, ki je bil na dvorišču. Videč, da je obkoljen, je z dvorišča skočil čez ograjo na vrt in tam je tekal na vse strani. Pri čebelnjaku se mu je zdelo najprikladnejše in skočil je čez vrtno ograjo. Ko je tudi tam zagledal pred seboj orožnika, se je ves divji zagnal proti njemu, meneč, da ga bo podrl na tla in utekel, preden se bodo položaja zavedli ostali zasledovalci. Orožnik je imel na puški nasajeni bajonet in Anžur se je v svojem silnem zaletu nanj nabodel. Vse to se je zgodilo v trenutku.

Orožniki so prihiteli od vseh strani in v luči električnih svetilk se jim je nudil grozen prizor. Na tleh je ves krvav brez zavesti ležal Anžur. Bavnovski zdravnik dr. Jenko je ugotovil, da je bila rana v srčno stran smrtonosna. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na poljskem pokopališču.

Anžur je pred prihodom orožnikov sedel pod kostanjem na dvorišču in pil kavo. Gotovo ni slutil, da so mu napadali za petami. Kdaj se je njegov pajdaš ločil od njega, se ni ugotovljeno. Komisija ljubljanskega sodišča je izvršila obdukcijo Anžurjevega trupla, poveljnik vevške orožniške postaje pa je vsa oblastva obvestil o dogodku.

Tone Anžur je začel na zločinska pota že leta 1915, po

sebno nevaren pa je postal po prevratu. V raznih ječah je preživel že 11 in pol leta, večkrat pa je iz zaporov tudi pobegnil. Nevaren ni bil samo tuji lastnini, temveč tudi ljudem. Ko so ga letos orožniki eskortirali iz Škofljice, je pobegnil in hudo poškodoval nekega moža, ki ga je skušal prijeti. Lani, ko je bil njegov brat Jože obsojen zaradi vlomov na 18 mesecev, on sam pa zaradi pomanjkanja dokazov in zelo spretnega zagovarjanja oproščen, je državni tožilec dejal, da ne go stori naravne smrti. Ta domneva se je sedaj izpolnila.

16-krat kaznovan in spet 11-krat iskan.

Policiji in sodišču v Ljubljani ter orožniškim postajam v bližnji in daljni okolici so zadnje čase neprestano prihajale številne ovadbe proti mlademu, leta 1908 v Dobu pri Domžalah rojenemu pustolovcu in sleparju Jakobu Gregorinu, ki je bil doslej že šestnajstkrat kaznovan zaradi raznih večjih in manjših tatvin in goljufij in ki je v zadnjem času po raznih okrajih okrog Ljubljane, v Domžalah, na Črnučah, v Lukovici, Litiji, na Dolu, v Vevčah itd. izvršil spet dolgo vrsto raznih manjših in večjih kriminalov, tako da ga je policija vnovič iskala na podlagi enajstih ovadb. Zadnji čas se je Gregorin potikal po krajih onkraj Barje, te dni pa je bil aretiran na Igu, kjer je spet poizkušal vsake vrste sleparije pod izmišljenim imenom Ivan Finžgar.

Strijci dostavili naročeno blago. Zadnji čas, da je nastopal pred raznimi veletrgovci in industriji kot zastopnik detaljnih trditev ter v večjih množinah naročal blago. Ko si je dal izplačati primerno provizijo, je po navadi izginil, a ko so pogegnjeni veletrgovci in industriji dostavili naročeno blago njegovim namišljenim šefom, je sleparija prišla na dan. Med drugim se je izdajal tudi za zastopnika železničarske Nabavljalne zadruge v Ljubljani. Mimogrede pa je kradel tudi raznovrstno zlatnino in srebrnino, če je nanesla prilika, a na Beričevem je nekega gostilničarja ogoljufal za 700 l vina. Ker se za njegove akcije že zanimata sresko in okrožno sodišče v Ljubljani, bo imel Jakob Gregorin kmalu priliko, da položi račune o svojem pestrem dejanju in nehanju.

Ubil je ženo pijanko.

17. septembra je stal pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča 59-letni Ivan Cizarič, ki je bil obtožen, da je iz malomarnosti ubil svojo ženo.

Cena
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo
ENGLISH SLOVENE READER
STANE SANO
\$2
Knjižarna "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

RICHARD BRUNO HAUPTMANN

nepostavno priseljeni Nemec, katerega so oblasti obtožile da je izsilil od Lindbergha \$50,000. Odvedenja in umora Lindberghovega otroka mu zaenkrat še ne morejo dokazati.

sti povzročil smrt svoje žene Marije, s tem, da jo je letos v marecu tako hudo pretepel, da ji je zlomil sedem rebrov, kar je imelo za posledico, da je žena nekaj dni nato umrla. Pri obravnavi je skesano priznal svoje dejanje. Povedal je sodnijskom svojo težko življenjsko zgodbo. Njegova žena je prve tedne pridno delala in gospodinjila, pozneje pa se je udala pijančevanju in je zanemarjala vsako delo. To je moža tako razburilo, da jo je sam sodil.

In zdaj so sodniki sodili njegovo. Obsojen je bil z olajševalnimi okoliščinami na tri leta ječe.

Divji prešiči na Gorjancih.

Divji prešiči so se zopet v večjem številu pojavili na Gorjancih in delajo po polju plinskih vasi veliko škodo. Nedelne posestnikom so uničili skoraj vso koruzo in tudi ostale kulture so zelo poškodovane. Lovcu so pridno na delu, a žal, doslej brez uspehov.

Iz Jugoslavije.

Iz Osijeka v Varaždin 20 let.

Sedanji poveljnik mestne policijske straže v Varaždinu ujeno sekiro in zamahnula na Bašo je bil med vojno vojak in vso moč po sinovi glavi. Sin je svoji ženi je pisal iz Osijeka, da se dvignil na postelji dopisnice, da odide 3. avgusta in omahnil nazaj. Mati ga je 1914 na bojišče. 17. septembra se enkrat udarila s sekiro, da se je Baša nenadoma začudil, ko mu je pismonoša prinesel dopisnico, ki jo je bil pisal pred 20 leti. Dopisnica je rabila od Osijeka do Varaždina celih 20 let in je odnesla rekord v hitrosti poštnega prometa.

Strašne podrobnosti zločina v Karlovcu.

O strašnem zločinu v Karlovcu, kjer sta mati in hči umorili sina, odnosno brata, smo poročali. Zdaj prihajajo na dan podrobnosti zločina. Mati priveduje, kako je sina umorila. Baje je pokojni Vilim dan pred svojo tragično smrtjo pretepel njo in sestro. V jezi je mati dejala, da bi ga najraje ubila. Usodnega večera je prišel Vilim zgodaj domov in mati mu je prigovarjala, naj gre spat, češ, da se mora Adela kopati. Res jo je ubogal, a

kmalu je prišla mati za njim v sobo, vzela iz omare pripravljeno sekiro in zamahnula na Bašo. Hči je sekiro v roki držala in omahnil nazaj. Mati ga je 1914 na bojišče. 17. septembra se enkrat udarila s sekiro, da se je Baša nenadoma začudil, ko mu je pismonoša prinesel dopisnico, ki jo je bil pisal pred 20 leti. Dopisnica je rabila od Osijeka do Varaždina celih 20 let in je odnesla rekord v hitrosti poštnega prometa.

Vlomilec, ki potuje z letalom.

Zagrebska policija je zasedla nevarnega vlomileca Ivana Jožo, ki ima na vesti več vlomov. Po vlomih je navadno odletel z letalom daleč od Zagreba, kjer je toliko časa brezskrbno živel, da je poglaval plen. Izdajal se je za Ivica Josića. Zaradi vlomov in tatvin je bil že večkrat kaznovan.

Peter Zgaga

Življenje diktatorjev je vedno v veliki nevarnosti. Na svetu je ni zavarovalnice, ki bi diktatorja zavarovala. Riziko je pač prevelik.

Vzemimo naprimer Hitlerja. Radikalci mu neprestno strežejo po življenju.

Doslej sicer še ni bil izvršen nanj noben atentat, če je pa bil, ga je nemško časopisje zamolčalo.

Hitler je baje zelo babjeveren možak. Te dni sem čital, da je v Berlinu ciganka, ki ima dober pogled v bodočnost.

K nji se je odpravil Hitler — skrivaj seveda — in ji rekel, naj mu pove dan njegove smrti.

Ciganka se je globoko zamislila ter rekla naposled:

— Natančnega dne vam ne morem povedati, vem pa le toliko, da boste umrli na židovski praznik.

— Na židovski praznik? — se je začudil Hitler. — Na kateri židovski praznik?

— To ni važno — je odvrnila ciganka. — Tisti dan, ko boste umrli, bo židovski praznik.

Na svetu se res vrše čudne reči. Tako sem naprimer čital o starem obupanu, ki si je hotel vzeti življenje.

Dobro je zadel vrata in okna, odprl plin in legel na posteljo.

Toda njegovi sosede so imeli dobre nosove. Zaduhal so plin, in ker so bila vrata od znotraj zaprta, so obvestili policijo, ki je vdrila v stanovanje.

Poklicani zdravnik je z umetnim dihanjem rešil samomorilnemu kandidatu življenje.

Po preteku enega tedna pa lobi možak dva računa: od zdravnika in od plinarne. Računa sta bila tako visoka, da se mu je zavrtelo v glavi in da je padel na tla. Bil je na mestu mrtev. Zadel ga je kap.

Indijanci so že čestokrat dali praktične ideje za kultiviranje svet, pa tudi proti dolgočasnim govornikom so iznašli sredstvo.

Pri nekem braziljskem plemenu vlada namreč sledeči običaj: Če hoče kak posvetovalni član plemena, ki navadno predolgo in dolgočasno govori, dobiti besedo, mu ukazne poglavar, da mora ves govor izgovoriti na eni nogi. Na ta način so dolgegovorni govorniki prisiljeni čim krajše govoriti, sicer bi morali kot enonogi ali dvunogi govorniki pasti v nezavest.

To sredstvo bi se tudi na nekaterih naših konvencijah in banketih dobro obneslo.

Železniške družbe bijejo hudi konkurenčni boj s tovarnami, ki izdelujejo avtomobile.

V konkurenčnem boju se je treba posluževati dobrega orožja, da res kaj zaleže. Najbolje orožje železniških družb je trditve:

— Železniških nesreč je silno malo, dočim so avtomobilske nesreče na dnevnem redu.

To je res. Avtomobilske nesreče povzročajo v prvi vrsti nevarnost.

Jaz kar vztrajam, če opazim na prednjem sedežu mladega fanta, ki z levico drži za kolo, z desnico pa objema svojo lepo spremljevalko.

Taka vožnja se ne bo dobro končala.

Z vlaki je seveda drugače. Dosedaj se namreč še ni pripetilo, da bi strojevodja kurjača objemal.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.99 Din. 100	Za \$ 9.35 Lir 100
\$ 5.35 Din. 200	\$18.25 Lir 200
\$ 7.50 Din. 300	\$24.60 Lir 300
\$12.25 Din. 500	\$38.20 Lir 500
\$24.25 Din. 1000	\$76.40 Lir 1000

KURSE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljeno je boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	IZPLAČILA V SLOVENSkih DOLARJIH
Za izplačilo \$ 5.00 \$ 5.75	\$10.00 \$11.50
\$10.00 \$11.50	\$15.00 \$17.25
\$15.00 \$17.25	\$20.00 \$22.90
\$20.00 \$22.90	\$25.00 \$28.60
\$25.00 \$28.60	\$30.00 \$34.30
\$30.00 \$34.30	\$35.00 \$40.00

Prejemnik dobil v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Največja nakazila izvršujemo po Cable Letter za pritožbe GLAS NARODA

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

FLORIAN SEIDL:

MATI

Ker je umorila svojega moža, so jo obsodili na smrt z mečem.

Tedaj je povzdignila roke k sodnikom, jih opozorila na stanje svojega telesa in prosila milosti za svoje nerojeno dete.

Neodločilni so stali sodniki, njim nasproti se je v somraku izgubljala žena, ljudstvo pa je pohlepno prisluhnilo, ko se je slednjič oglašil eden izmed gospodov:

"Otroka! nočemo umoriti. Odlog do poroda, otrok je nedolžen."

Tako so sklenili.

V ječi je povila deklico.

V pomoč ji je bila čuvajeva žena; prinesla je plenice, v katere je bila nekoč povijala svoje lastne otroke, široko, zeleno zibelj, na kateri so barve že davno obledele; ljubkovala je novorojenca in solze so ji tekale po starem zgrbanem obrazu: "Ti ubogi črvček, kdo te bo pestoval! Kdo bo zate skrbel?"

Bila je dobra nasproti obsojenki, si pritrgovala mleko in ga nosila njej, da bi mogla dojiti otroka. Pogosto sta sedeli dolgo v noč pri otroku in ga gledali.

Žena, ki se je bila že odtrgala od življenja, se je zdaj znova prebudila vanj in se ga vroče oklenila — po otroku.

Ko so jo slednjič postavili za omrežje pred ječo, kamor so postavljali na smrt obsojene dan pred usmrtnitvijo, je začnela moliti: "V najskritejšem kotu ždi na kameniti klopi, stiska otroka na prsi in mu tiho poje uspavanko, da bi zaspal."

In mesto, ki je še davno v svojem ogorčenju zahtevalo njeno smrt, je zdaj prevzelo nasmiljenje do nje. Nižje ljudstvo se je gnetlo pred omrežjem, ženske in otroci so pritiskali obraze med križe in namesto, da bi jo psovali in pljuvali nanjo, so ji skozi omrežje podajali perilo in kruh. Marsikatera robata mati je jokala. Žena pa se je plašno stiskala v najtemnejši kot.

Ko so prišli sodniki in krvnik, da bi jo odvedli na morišče, je klečala na kameniti tleh pred zibelko, zibala in pelala:

"Aja, spančjak, moj otročiček, otrok brez očeta in matere. Kdo bo zate skrbel, kdo te bo rad imel? Tvoj oče si je drugo izbral, zato ga je mati ubila. Morilkin otrok, ubogi otrok! Kdo te bo pestoval, kdo te bo rad imel?"

Nagnila se je nad zibelj in jokala.

Sodniki so bili ganjeni. Na migljaj pa je krvnik odgrnil svoj škrlatni palč, tako da se

je pokazal njegov krvniški meč in pisar je z zastajajočim glasom še enkrat prebral razsodbo.

Grozilo se je v temni ječi bleščal meč. Žena, še vedno kleče, je vzdignila glavo. Z rokami je držala zibel, oči so se ji širile v grozi, kakor da prisluškuje nečemu daljnemu, strašnemu.

"Mesto bo skrbelo za otroka, kar se tega tiče, morete biti mirni," je izpregovoril eden izmed gospodov in pri tem sam čutil, kako nemogoča je njegova tolažba.

Prosila je, da bi smela otroka vzeti s seboj na zadnji poti.

"Te kratke hiše še, ne jemljite mi ga."

To so ji dovolili. Sprevod se je uredil. Posadili so jo na taligo in k tnikovi hlapci so potegnili. Glasno je zaškrpalo nenamazano kolo talige pod svojim bremenom. Mati je stiskala dete na prsi, saj je veljal ta objem za vse življenje.

"Ubogi otrok, morilkin otrok! Kdo te bo varoval, kdo te bo rad imel! Brez očeta in matere. Dobrim ljudem v breme, slabim v zasmeh, od vseh zaničevan, teptan."

V gostih gručah so stali ljudje na cestah in gledali sprevod. Sočutno so se izirali na ženo z otrokom na stresajoči se taligi.

Na morišču je stala množica

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

V nedeljo, 23. septembra, je na svojem domu v West Allisu po daljšem bolehanju preminul zopet eden od milvauskih pionirjev, oče šestih uglebnih milvauskih družin. Mr. John Kožuh, ki je dosegel visoko starost 84 let.

John Kožuh

Pokojni je bil tihe, priklone mirne narave, prijazen in postrežljiv, zato visoko čislani in spoštovan pri vseh, ki so ga poznali, posebno pa ljubljen od svojih šestih otrok, katere je skrbno vzgojil.

Ena izmed hčerk, Mrs. Antoinette Mikek, soproga pevovalke Mr. Frank Mikeka, je bila nekoč in je še ena izmed znanih zelo aktivnih delavk na kulturnem polju, ki je pridno sodelovala in se zanimala za našo dramatik in petje. Druga hčerka, Mrs. Angela Chaplak, je soproga Mr. John Chaplaka v West Allisu, kjer oba živita že več let in se veselita splošnega ugleda, tretja hčerka pa je Mrs. Mary Jeraj, soproga Mr. Alvin Jeraja. Polek teh treh sester zapušča pokojni še tri sinove Joe Kožuha, Franka in Louisa.

Pokojni je bil rodom iz Medvoda pri Ljubljani. Ko je dosegel vojaško dobo, je bil poklican v armado bivše Avstrije ter se je pozneje tudi udeležil pohoda v Bosno tekom takozvane bosanske vstaje.

Po vrnitvi iz tega pohoda se je pokojnik z družino (udeležil se je tega pohoda že kot mož in družinski oče) preselil v Gornji Grad na Stajersko, kjer je na znani škofovi graščini dobil službo gozdarja pod oskrbnikom Jarcom. Služboval je tam celih 30 let ter tekom te dobe postal nadgozdar. Pozneje mu je umrla njegova zvesta družica Franciška roj. Poljanec, nekateri izmed otrok pa so odšli v Ameriko. Ker mu je bilo dolgčas po družini, se je kmalu napotil tudi sam za njimi. Z malo izjemo — ko se je za nekaj časa preselil v Port Washington — je živel ves čas v Milwaukee.

Otrok je v tam, masičen, na materinih grudih zaspal in ga tudi hrum množic ni zbudil.

Odvedli so ženo nazaj v ječo in se zbrali na posvet. Dolgo je omahovala odločitev in telena se je nagibala zdaj na stran pravice, zdaj na stran človečnosti. Že se je dan poročal z nočjo. Spodaj na trgu so prižgali plamenice in njihov rdeči sij je žarel v posvetovalnico. Kako vodovje je valovalo množica okrog rotovža in zahtevala milost za ženo. Vse mesto je trepetalo zanj.

Slednjič so stopili sodniki na stopnice pred rotovžem, se odkrili in naznanili ljudstvu, ki si od pričakovanja ni upalo dihati:

"Milost. Zavoljo njenega materinstva."

BOŽIČNI IZLETI

v Jugoslavijo:

POD OSEBNIM VODSTVOM

MAJESTIC v Cherbourg, odpluje 14. DEC.

BREMEN v Bremen, odpluje 15. DEC.

PARIS v Havre, odpluje 15. DEC.

Kdor želi imeti prijetno družbo, naj se nam takoj prihlasi in če je gotov, naj pošlje nekaj are, da mu preskrbimo najboljše prostor na enem izmed teh parnikov. Mi bomo takoj preskrbeli vse potrebne listine za potovanje in sploh vse, da bo vsakdo zadovoljen. Dolgoletnekušnje in priporočila onih, ki so se posluževali našega posredovanja, so najboljša jamstvo vsakemu. Priglasite se takoj za navodila na:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU) 216 West 18th Street New York, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razpisali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

"VIVA IL DUCE"

Rim, Italija, 30. septembra. Fašistovska vlada je odpravila končevanje trgovskih pisem z običajnim "s spoštovanjem" in od sedaj naprej morajo po vladni odredbi biti vsa pisma zaključena z besedami "Viva il duce!" (Živel voditelj!). Do sedaj je bilo v vladnih krogih navada skloniti pisma z vzklikom "Viva il re!" To je pa prvič, da bo te časti deležen tudi Mussolini. Značilno je, da italijanskim trgovcem ni treba sedaj več končati svojih pisem z "Viva il re!"

NEZNAN NAROD NA NOVI GUINEJI

Na mednarodnem kongresu antropologov in etnologov je predaval avstralski raziskovalec dr. E. P. Chinnay o svoji ekspediciji in odkritju novega še neznane naroda v bivši nemški koloniji na Novi Guineji. Kongresa se je udeležil tudi nemški učenjak dr. H. Detzner. Pred vojno je bil dr. Detzner v notranjosti Nove Guineje in da bi ga ne internirali, je živel štiri leta pri teh neznanih plemenih, kjer se je preživljal vsa štiri leta z rastlinsko hrano, je močno oslabil, da ga je bila sama kost in koža. Nesreče je pa hotel, da je izgubil še vse svoje beležke.

Avstralski in nemški raziskovalec trdita, da žive v notranjosti Nove Guineje Papuani izrazite semitske zunanosti. Ne moremo si misliti, da bi bilo našlo na tem otoku pribežališče eno izmed desetih izgubljenih plemen Izraelcev. Kriv nos teh plemen se tudi ne da spraviti v zvezo s semitskimi Arabci, ki so v srednjem veku skozi več stoletij potovali iz kraja v kraj kot nomadski trgovci, lovec sužnjem in osvajačci. In čudno je, da so ta semitska plemena na Novi Guineji zelo oddaljena drugo od drugega. Tako žive Kukukuku na hribih, Purari pa ob morju. Prvi rabijo še kamenito orodje in to je po mnenju učenjakov dokaz, da gre za povsem neznan plem.

WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Frank Shek, Sheboygan, Joseph Kakež.

WYOMING: Rock Springs, Louis Tauscher, Diamondville, Joe Rolich.

Vsek zastopnik tih potrdil na oči, katere je prejel. Zastopnik roko kom tupo pripričajta.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Povesti in Romani:

Agitator (Kersnik) broš.	50	Izbrani spisi dr. H. Dolencea	60	Maron, krščanski detek iz Libana	25
Andrej Hofer	50	Is tajnosti prirode	50	Mladih zankerkežov lastni živopis	75
Beneška vedečevalka	35	Is modernega sveta, trdo vez.	1.60	Milinarjev Janez	50
Belgrajski bisler	35	Izbrani spisi dr. Ivan Mencinger	75	Musolino	40
Beli mecesen	40	2 zvezka	1.50	Mrtvi Gostac	35
Bele noči, mali junak	50	Igračke, broširano	50	Mali Klatec	70
Božične darovi	35	Igralec	75	Mesija	50
Božja pot na Bledu	20	Jagnje	30	Malenkosti (Ivan Albrecht)	25
Božja pot na Šarni gori	20	Janko in Metka (za otroke)	30	Mladim srecem. Zbirka povesti za slovenska mladino	25
Cankar:		Jernač Zmagovav, Mlad plavci	50	Mojze	1.50
Grešnik Leonard, broš.	70	Jutri (Strug) trdo vez	75	Na različnih potih	40
Mimo življenja	50	broš.	60	Narod, ki izmiri	40
Moje življenje	75	Jurčičevi spisi:		Naša vas, II. del, 9 povesti	90
Romantične duše	50	Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	10	Nova Erotika, trdo vez	70
Balkansko-Turška vojna	50	6. zvezek: Dr. Zober — Tukomer	75	Nova let, trdo vez	70
Balkanska vojna, s slikami	25	broširano	75	Na Indijskih otokih	50
Boj in zmaga, povest	20	Juan I. Merila (Povesti iz španskega življenja)	50	Nekaj iz ruske zgodovine	35
Hagajna Velikega vojvode	60	Kako se sem jaz imel (Alešovec) I. zvezek	60	Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50
Hurška vojna	60	Kako sem se jaz imel (Alešovec) II. zvezek	60	Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kroka	25
Hrastni dnevniki	60	Kako sem se jaz imel (Alešovec) III. zvezek	60	Onkraj pragozda	50
Čarovnica	25	Korejska brata, povest in misijonov v Koreji	30	Odkritje Amerike, trdo vezano	50
Cvetina Borogradska	45	Krvna ocveta	50	Pastir in sanki	25
Čebelca	25	Kmečki punt (Benca)	50	Pačir Kajetan	1
Črtice iz življenja na kmetih	35	Kuhinja pri kraljevi gosti nočici	50	Pingvinski otok	60
Dobriz, in razne povesti — Spisani milčinski	60	Kaj se je Markaru sanjalo	25	Pravica kladiva	50
Dekle Eliza	40	Kazaki	60	Pravica iz Moša (Albrecht)	25
Dalmatinske povesti	30	Križev pot patra Kupljublika	70	Pravica zlatar	30
Dolga roka	50	Kaj se je izmislil dr. Oks	45	Priljubljeni, povest	30
Do Ohrada in Bitolja	70	Levstikov zbrani spisi	90	Povesti, pesmi v prozi (Baudelaire) trdo vezano	1
Doli z orožjem	50	1. sv. Pismi: Oči in oči: Se nateje: Rimanec, balade in legende: Tolmač (Levstik)	70	Po strani klobuk	50
Dve mlitki: — Njiva; Starca (Meško)	60	5. sv. Silka Levstika in njegove kritike in polemike	70	Prat sveta	40
Devica Orleanska	50	Ljubljanski sliko, listni listnik, Trgovce, Kupčijski strahotik, Uradnik, Jeseni doktor, Gostilničar, Kiepetulje, Natakarcu, Dubovnik, itd.	90	Prat baži	50
Duhovni boj	50	Elzefer	1	Patric, povest iz brake junake d. b.	30
Dudek je pravil; Marinka in škrteljci	40	Marjetica	50	Po gorah in dolinah	30
Elizabeta	35	Materina krtev	50	Pol ultra vpravca	50
Fabijela ali cehov v Katakombah	45	Moje življenje	75	Priljubljeni Michalovec	30
Frak Baron Trenk	35	Mali Lord	50	Priljubljeni H. Mijar	30
Florska zgodba	60	Miljenec brez domaja	75	Priljubljeni, Priljubljeni iz drugi svet. mlki v gramofo	30
Frak Dialeto	50				
Gospodarska sveta	40				
Gospodar v stari Ljubljani	60				
Grška Mitologija	1				
Gustav	75				
Guar v oblačih	50				
Hadi Murat (Telstoj)	50				
Heklerjev moč	50				
Hodvika	40				
Hodi žali, blago duha, veseloigra	75				
Hidema (Kmetova)	40				
Hodo Bredna (II. sv.)	35				
Humerika, Grozote in Satire, viano	50				
broširano	60				
Idol g. Hrvatske	120				

Knjigarna "Glas Naroda" SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street, New York

IZGNANCI

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

46

27. poglavje.

Ko je Štefan Kolniko skončal z Danielo prvi ples, jo je zopet pripeljal v bližino gospe Herderjeve. Oba vidita, da se gospa razgovarja z markijem, ko Kati in Bozo odhajata na ples. Daniela vpraša, ako jo potrebuje, toda gospa je postala zelo pogumna in samostojna ter prijazno odkima.

Tako ostane Daniela s Štefanom v njeni bližini ter pazi na vsako njeno krenjo.

Štefan opazuje Danielin obraz z nežnimi pogledi. Tekom plesa sta govorila le malo in se to brezpomembno. Sedaj pa Štefan tiho in nežno izgovori njeno ime.

Daniela pa pogleda in lahna rdečica se ji pri tem razlije čez obraz. Bojzljivo vprašanje leži v njenih očeh.

— Zakaj ste prej bežali pred menoj, Daniela, ko ste mi rekli, tako osrečevalno besedo? Ali je vam bilo žal, da ste rekli?

— Ne, prav nič mi ni bilo žal.

— Toda niste hoteli, da bi vam še bolj razodel svoja čutila.

Daniela vsa zbegana vzdihne.

— Ni mi vam treba ničesar več povedati, Štefan — vse, kar mi hočete povedati, ker imate zelo resnične in govorljive oči.

— Kakor vi, Daniela. Presrečen sem, da morem v vaših očeh brati, kar me osrečuje. Toda, dokler vam ne morem reči, da brezkribnega življenja, se ne upam vašo usodo s svoje zvezati.

Njene oči zažare in se vpro v njegove.

— Saj vsa še mlada, Štefan in je tako lepo, da veva, kaj sva si mislejo.

— Ali veš, kaj si mi, Daniela? — vpraša zbegana.

Daniela globoko vzdihne in reče:

— Vem — in to me osrečuje.

Štefan stisne njeno roko.

— Ne morem si še dovoliti, da bi ti rekel zaupno "ti". Daniela — oprostite, da sem to že storil. Toda najprej hočem imeti pred seboj jasno cesto, skrivnosti naju niso vredne. Bozota bom povedal, v kakem razmerju sva med seboj. Najino ljubezen odobruje in me veseli. Sedaj bom vse zastavil v to, da pridem naprej. In kaj ne, Daniela, vi pa boste potrpežljivo čakali, dokler vas ne morem peljati na svoj priprosti dom.

— Da, Štefan, potrpežljivo bom čakala — enkrat bo prišla sreča.

Štefanove oči zažare.

— Enkrat pride sreča! Tudi jaz bom na to trdno veroval, Daniela.

Sedaj zagledata Kati in Bozota, ko prihajata s plesa. Daniela vidi, kako oči obeh žare. Ali je med Bozotom in Kati že padla odločilna beseda?

Markij naglo poskoči in odhiti od stare gospe ter prične zopet sladko govoriti s Kati, ki izpusti Bozovo roko in ga s prijaznim poklonom odpusti.

Kati, ne oziraje se na markijevo čekanje, se skloni k materi:

— Draga mati — tako sem srečna — ji tiho reče.

Mati se ozre v njo z vprašujočim pogledom ter nato pogleda Bozota, ki stoji za njo.

— Dal Bog, da bi tudi srečna ostala, Kati, — odgovori mati ravno tako tiho.

Bozo stopi k Štefanu in Danieli.

— Prosim, Štefan, bodi pripravljen! Za prihodnji ples te je Kati povabila. Sedaj čaka na tvojo pomoč. Markij jo namerava celi večer nadlegovati. Skušal bo odreči ti pravico do tega plesa. S tem seveda ne smeš biti zadovoljen. In ko bo konec plesa, tedaj se drži ob strani gospodične Herderjeve, dikler ne pride Daniela ali pa jaz.

Štefan smeje prikima.

— To bo seveda točno izvršeno.

— Najboljše, da Kati ne pripelješ nazaj v bližino markija, da se mu more kar najbolj izogniti.

Ves večer se markiju niti enkrat več ne posreči plesati z gospodarjevo hčerjo. In vedno jo mora iskati. Samo pri mizi je morala Kati proti svoji volji sedeti poleg njega, ker je vsak gospod moral pripeljati k mizi damo, s katero je otvoril ples. Na ta način prideta tudi Daniela in Štefan skupaj.

Bozo pelje neko staro gospo k mizi, ker je imela gospodinjo za svojo sosedo ženo nekega delničarja, in zanj ni preostala nobena mlada dama. Toda prišel je saj v Katino bližino, skoro nje nasproti in sta si mogla z očmi dopovedati, kar usta niso mogla izpregovoriti.

Pa tudi pri mizi markij pri Kati ni imel mnogo sreče, kajti Kati je bila ali zelo raztresena ali pa se je razgovarjala s svojim drugim sosedom, veselim, sivolasim gospodom, ki je svojo okolico zabaval s vojni salami. Kratko, markij ni imel mnogo zabave — tudi po večerji ne, ko se je ples zopet nadaljeval. Ali Kati sploh ni mogel najti, ali pa je odplesala s kom drugim.

Ves obupan slednjič poišče gospodarja, da se mu pritoži, da signorina vedno pleše s kom drugim.

— Zgorel bom vsled hrepenenja po signorini, — zagotavlja očetu, ki se je vstopil poleg markija.

Kati ravno vstopi z Danielo, ko zagleda, da prihajata k njima oči in markij.

— Sedaj bo precej hudo, gospodična Daniela; poglejte samo, kako je markij naščuval očeta. Sedaj bo zapovedal, da pleše miz markijem. Kaj naj storim? Proti očetu ne morem niti vašega gospoda brata, niti gospoda Kolnika poslati v boj.

Danieline oči poredno zaiskre.

— Hitro — opirajte se na mojo ramo, peljem vas na stol. Toda morate šepati, kajti nogo ste si izmaknili. Seveda nocoj ne morete več plesati.

— Saj tudi nočem — mi je ravno prav! Hvala vam, to je bila rešilna misel. Za nogo ceno me markij ne sme več peljati na ples. Tako se obnaša, kot bi že bila njegova. Samo nikdar me ne pustite same z njim.

(Dalje prihodnjik.)

STRAŠNA DRUŽINSKA TRAGEDIJA

Ljubljana, 17. sept. Zadnjih 24 ur pomeni v ljubljanski kriminalni kroniki precej žalosten dan. Včeraj popoldne je v bolnici umrla mlada samomorilka iz Krakova, ki je tajno svoje prostovoljne smrti vzela s seboj v grob. Po noči je v Zadobrovi padel v borbi z orožniki glasoviti razbojnik Tone Anžur, ki je komaj pred tednom pobegnil iz ječnice, pa je ljudska govorica že pričela pesti pravilice okrog njega. Davi pa je v hiši št. 94 na Viču padla mati sedemletnega otroka, od revolverskih strelcev, ki jih je sprožil vanjo njen mož. Ta zadnji dogodek je po svoji socialni in življenjski tragiki upravičeno presunil ne samo vso ožjo okolico kraja, temveč je bil že dopoldne predmet tudi vsega zanimanja Ljubljane. Zgodba, je v kratkem naslednja:

Davi ob četrti na 7. se je s kolesom pripeljal pred viško stražnico 41-letni brezposelni mehanik Jakob Mrzlikar in planil pred stražnika Koblerja, ki je stal pred hišo, z razburljivo novico:

— Ženo sem ustrelil z revolverjem. Storite z menoj, kar hočete.

Stražniku se je prvi hip zdelo malo verjetna ta izpoved, pa je vprašal:

— Kje pa imate revolver?

— Tu v žepu, je hlastno odgovoril Mrzlikar. Stražnik mu je pretipal žep in je res izvelkel na dan velik, osemmilimetrski samokres na 7 nabojev, od katerih sta bila dva že izstreljena. Takoj je Mrzlikarja aretiral ter odvedel na stražnico, sam pa je pohitel na nasrečni dom, kjer je ugotovil žalostno resnico. V spalnici prijazne hišice, ki je bila nje last, je ležala Ana Mrzlikarjeva, roj. Škerlj, vdova Kozina, stara 50 let, s prsi čez posteljo in kri, ki ji je bila prijetna iz dveh ran, je pordečila rjuho in tla. Na kraju zločina je stražnik našel dva jokajoča otroka, 9-letno Dorico in 11-letnega Franeka, ki sta bila rojena v zakonu umorjene Mrzlikarjeve. Samo mala Dorica je bila priča groznega očetovega dejanja, medtem ko so bili vsi drugi domači usodni trenutki z doma, tako tudi vsi otroci iz prvega zakona. Bilo jih je 5 in izmed njih je najstarejša hči poročena, najstarejši sin pa je nedavno umrl.

Jakob Mrzlikar, ki je zadnje tri tedne blodil po dobrotah hribih, se je včeraj iznenada vrnil na Vič in se oglašil na svojem domu. Žena je bila samo malo prej odšla v cerkev. Otroka, ki sta bila sama v hiši, sta očeta jokaje prosila, naj ostane doma. Toda Jakob Mrzlikar je že prejšnji teden tam neke nad Dobrovo doglal v svoji duši, da zdaj ni drugega izhoda, kakor da ubije ženo. S tem jasnim namenom je prišel na Vič. Prenočil je pri znanec neke v bližini, davi pa je na vse zgodaj vnoč prišel domov. Žena je pravkar pospravljala otrokovo posteljo, mala Dorica se je motala okrog nje. Brez besede je mož stopil v spalnico, brez besede je dvignil samokres in sprožil v ženo dva strela, ki sta bila

vsak zase smrtna. Samo desni- co je dvignila pred obraz in kriknila: "Ne ubij me, jaz imam otroke!" — potem pa se je mrtva zrušila na posteljo. Mrzlikar je takoj nato sedel na kolo in se javil policiji. Ob 8.30 je že bila na licu mesta komisija, ki so jo tvorili sreski zdravstveni referent dr. Lapajne, šef kriminalnega oddelka Zajdel, komisar Lovrenčič, dežurni uradnik Gregorič in podnadzornik Lavrič in Markotič. Komisija je ugotovila, da je en strel prebil desno roko, ki jo je žena dvignila v silobranu, in desno lice ter obtelal v glavi, drugi pa je prebil prsi nad desno bradavico blizu pazduhe in izstopil na hrbtu. Vsak izmed obeh strelav bil bil zadoščal, da vzame življenje.

Potem ko je storil dejanje, se je Jakob Mrzlikar ves čas zadržal povsem ravnodušno in na policiji je mirno izjavil, da mu ni prav nič žal. Motiv umora je psihološko sila preprost, pa čeprav je dejanje samo nejasno, brezumno in je moglo zrasti samo iz motne, od življenjskih nesreč in alkohola razjedene duše. Pred 12 leti se je Mrzlikar kot mlad fant oženil z 9 let starejšo Ano, ki je bila vdova, matih petih otrok. Posestnica čedne hišice in žena, ki je bila še sredi življenja. Mrzlikar je bil kot mehanik dober delavec. Nekaj časa je imel lastno delavnico, potem je bil zaposlen pri tvrdki Goree, a tudi v času, ko je bil brez posla, si je znal pomagati s tem, da je pod roko popravljal kolesa, kupoval stara, nerabna in jih potem prenovljal na prodajal naprej. Z ženo sta se našla na zanimiv, karakterni način. Kot mlad, precej nesamostojen fant je iskal stanovanje in je tako stopil tudi v hišo podjetne vdove. Mrzlikar se je dolgo izmikal intimmu približanju. Nekoč, tam pred začetkom vseh nesreč, je prišla ona k njemu v delavnico, da ji popravi kolo. Mrzlikar ji je rad ustregel, a ko je vprašala za račun, jo je zavrnil:

— Kaj boste plačevali, saj imate sami še manj kakor jaz. Njen je dobro dela takšna beseda, pa mu je rekla:

— No, hvala. Ampak potem pa morate priti enkrat k meni na med. Ne verjamete, kako dober med imam doma.

Mrzlikar je res prišel. Ko je snedel, s čimer mu je postregla, je vstal, da bi šel. Vdova pa ga je preprosil, da je ostal. Čez dva dni mu je sporočila: — Noseča sem. Potem sta se poročila. A čez nekaj let so se vnela nesoglasja. On je bil še mlad in je mimo starejše žene rad vrget oko za kasnim dekletom, ona je bila še polna živih moči in polna ljubosunja. S krizo so prišle gnotne skrbi, mlado mož se je zatekel k vinu. Zadnji čas je prišlo tako dač, da ga cela tri leta ni bilo domov. Ko se je tako potikal okrog, je v njem neprestano rasla fiksna ideja, da je ona kriva vse njegove nesreče.

Pri zasliševanju, ki ga je ves popoldan vodil policijski nadzornik Macarol, je prišlo na dan, da se nahaja Jakob Mrzlikar že dalj časa v nekem povsem razkrojenem, razbitem duševnem stanju. Preiskava bo kmalu zaključena, nakar bo Mrzlikar izročen sodišču. Popoldne je odšla na Vič tudi sodna komisija, ki jo vodi sodni pristav Dovgan, sod. zdravnik dr. Suher pa je izvršil obdukcijo trupla, ki so ga bili že dopoldne prepeljali v mrtvašnico na pokopališču.

Bratomor.

V vasi Klake blizu Samobora je ubil kmet Juro Naglič noči od 13. na 14. septembra svojega 60 let starega brata Ivana. S sekiro mu je razkral glavo. Nagliča so nedavno izpustili iz umobolnice pri Stegnevcu, kjer se je že večkrat lečil. Najbrž je ubil brata v duševni zmedenosti.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET - NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

3. oktobra: Aquitania v Cherbourg Deutschland v Hamburg Pres. Harding v Havre

5. oktobra: Olympic v Cherbourg

6. oktobra: Paris v Havre Europa v Bremen St. Louis v Hamburg Vulcania v Trst

10. oktobra: Manhattan v Havre Hamburg v Hamburg Berengaria v Cherbourg

12. oktobra: Majestic v Cherbourg

13. oktobra: Lafayette v Havre Rex v Genoa Veendam v Boulogne sur Mer

17. oktobra: Pres. Roosevelt v Havre New York v Hamburg

19. oktobra: Statendam v Boulogne sur Mer

20. oktobra: Bremen v Bremen Ile de France v Havre

24. oktobra: Washington, Havre Aquitania v Cherbourg

25. oktobra: Albert Hallin v Hamburg

26. oktobra: Olympic v Cherbourg

27. oktobra: Europa v Bremen Champlan v Havre Conte di Savoia v Genoa

31. oktobra: Berengaria v Cherbourg Deutschland v Hamburg

2. novembra: Majestic v Cherbourg

3. novembra: Lafayette v Havre Gen. Von Steuben v Hamburg Saturnia v Trst
5. novembra: Hamburg v Hamburg
7. novembra: Manhattan v Havre
9. novembra: Bremen v Bremen Aquitania v Cherbourg Rex v Genoa
10. novembra: Ile de France v Havre Veendam v Boulogne sur Mer
14. novembra: New York, M. C. v Hamburg
16. novembra: Statendam v Boulogne sur Mer Berengaria v Cherbourg
17. novembra: Champlan v Havre
21. novembra: Washington v Havre Albert Hallin v Hamburg
23. novembra: Majestic v Cherbourg Conte di Savoia v Genoa
24. novembra: Paris v Havre
25. novembra: St. Louis, M. B. v Hamburg
30. novembra: Olympic v Cherbourg

1. decembra: Lafayette v Havre Rex v Genoa
4. decembra: Europa v Bremen Manhattan v Havre
7. decembra: Saturnia v Trst Hamburg v Hamburg Berengaria v Cherbourg
8. decembra: Champlan v Havre
11. decembra: Gen. Von Steuben v Hamburg
12. decembra: New York v Hamburg
14. decembra: Majestic v Cherbourg Washington v Havre Conte di Savoia v Genoa
15. decembra: Paris v Havre Bremen v Bremen
19. decembra: Albert Hallin v Hamburg
21. decembra: Olympic v Cherbourg
26. decembra: Deutschland v Hamburg
29. decembra: Ile de France v Havre

ČE STE NAMENJENI V JUGOSLAVIJO

POTUJTE POPOLNOMA UDOBNO PREKO HAVRE NA OGROMNIH FRENCH LINE EKSPRESNIH PARNIKIH:

"PARIS" "ILE de FRANCE"

6. Okt. — 24. Nov. — 15. Dec. 20. Okt. — 10. Nov.

HITRA VOŽNJA — IZBORNIA POSTREŽBA — KRASNE KABINE V TRETJEM RAZREDU ZA DVE IN ŠTIRI OSEBE

Svetovno slavna francoska kuhinja. — Brezplačno vino z obedi. VAŠA PRILJAGA POTUJE Z VAMI DO CILJA

Za nadaljna navodila in karte pišite na —

SLOVENIC PUBLISHING CO. LEO ZAKRAJŠEK

TRAVEL BUREAU GENERAL TRAVEL SERVICE, Inc.

216 West 18th St., New York City 302 East 72nd St., New York City

French Line

PRIJATELJU ZAGOTOVIL OBEDE ZA DVAJSET LET

Iz Budimpešte poročajo o čudni zgodbi, ki se zdi na prvi pogled neverjetna. Slikar Janoš Rado je imel v življenju vedno srečo kot človek in umetnik. Navdila se je pa lahkega življenja in vse, kar je zaslužil, je tudi sproti zapravil. Znan je bil zlasti kot velik sladkosec in zato tudi dobrodošel gost v vseh restavracijah, kamor je prav rad zahajal. Nedavno se je rnil na desni roki, rana se mu je vnela in po mnogih operacijah mu je ostala desna roka deloma hroma. Rado je poskusil slikati, pa se je takoj prepričal, da bi škodoval svojemu ugledu in dobremu imenu, če bi pokazal ljudem tako sliko. Zato je nehal delati z zaupanjem in obljubo zdravnikov, da bo njegova roka čez dva ali tri leta zopet zdrava.

Kmalu je potrkala na slikarjeva vrata stiska. Lastnik najstarejše restavracije v Budimpešti mu je navzlic temu pošiljal jedi, ki jih je najraje jedel. Toda čez nekaj mesecev je usahnil tudi ta vir. Ko je predla nbojemu slikarju najtrša, se je vrnil v Budimpešto iz Transvaala njegov stari prijatelj, ki ga je Rado izdatno podpiral, ko ga je bila rodbina

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na

ročnino točno.

Uprava "G. N."

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE,

GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"